

[itobiad], 2018, 7 (4): 3039/3058

Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliğine Bakışı

Views of Nursing Students on Gender Equality

Rana CAN

Dr Öğr Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniv., Hatay Sağlık Yüksekokulu
Asst.Prof., H.M.K. Ataturk University Hatay School of Health
rcan0131@gmail.com, ranacan@mku.edu.tr
ORCID NO:0000-0003-0655-4736

Rabiye ERENOĞLU

Dr Öğr Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniv., Hatay Sağlık Yüksekokulu
Asst.Prof., H.M.K. Ataturk University Hatay School of Health
r_gungor80@hotmail.com
ORCID NO:0000-0003-3649-9336

Hatice TAMBAĞ

Dr Öğr Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniv., Hatay Sağlık Yüksekokulu
Asst.Prof., H.M.K. Ataturk University Hatay School of Health
e-posta: htambag@hotmail.com
ORCID NO:0000-0002-0812-2489

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 22.09.2018
Kabul Tarihi / Accepted : 12.12.2018
Yayın Tarihi / Published : 30.12.2018
Yayın Sezonu : Ekim-Kasım-Aralık
Pub Date Season : October-November-December
Cilt / Volume: 7 Sayı – Issue: 4 Sayfa / Pages: 3039-3058

Atıf/Cite as: CAN, R, ERENOĞLU, R, TAMBAĞ, H. (2018). Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliğine Bakışı. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 7 (4), 3039-3058. Retrieved from <http://www.itobiad.com/issue/39481/462745>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU- Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk, 78050 Turkey. All rights reserved.

Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliğine Bakışı

Özet

Bu çalışma ile uğraş alanı insan olan hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi, toplumsal cinsiyete ilişkin eşitlikçi bakış açısı geliştirme farkındalığı yaratması amaçlanmaktadır.

Çalışma, Mustafa Kemal Üniversitesi Hatay Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümüne devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 303 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Veri toplama formunda sosyo demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 15 soru ve Cinsiyet Eşitliği Ölçeği yer almaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde hesaplamaları, t- testi, ANOVA ve Tukey HSD Testi kullanılmıştır.

Katılımcıların yaş ortalaması 20,91'dir. Katılımcıların % 69,3'ü kadın; % 27,4'ü ikinci sınıf öğrencisidir. Ailesi ile birlikte yaşayan katılımcı oranı % 32,7'dir. Çalışmada katılımcıların genel olarak cinsiyet eşitliğine yönelik yüksek tutuma, ölçeğin alt grupları olan geleneksel cinsiyet normlarının ve eşitlikçi cinsiyet normları yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışmada yaş, cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı değişkenleri ile puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, Cinsiyet eşitliği, Hemşirelik, Öğrenci, Toplum

Views Of Nursing Students On Gender Equality

Abstract

This study aims to determine the attitudes of nursing students towards societal gender roles, and to create awareness about developing an egalitarian perspective on gender. The research was conducted on 303 nursing students from Hatay College of Health at Mustafa Kemal University, who accepted to participate voluntarily. They were given the data collection forms containing 15 questions to determine sociodemographic characteristics and Gender Equality Scale. To evaluate the data, frequency and percentage calculations, t-test, ANOVA and Tukey HSD Test were utilized.

The average age of the participants was 20.91. 69.3% of the participants were female and 27.4% of them were second grade students. The rate of participants staying with their families was 32.7%. The study found that the participants have a positive attitude towards gender equality and traditional or egalitarian gender norms. A statistically significant difference was detected between the variables of age, gender, grade, education status of mother and father, number of siblings and score averages ($p < 0,05$).

Key Words: Societal Gender, Gender equality, Nursing, Student, Society

* This study has been presented as a verbal presentation at the 1st International Çukurova Woman Studies Congress.

GİRİŞ

“Toplumsal Cinsiyet” kavramı, kadın ve erkeğin sosyal olarak belirlenmiş kişilik özelliklerini, rol ve sorumluluklarını ifade etmektedir. Bu kavram içinde biyolojik farklılıklardan ziyade kadın ve erkek olarak toplumun bireyleri nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranması gerektiği ile ilgili değerler, beklentiler, kalıp yargılar ve roller yer almaktadır (Demirgöz Bal,2014). Toplumsal cinsiyet kavramının içinde toplumsal cinsiyet rollerini ele almak mümkündür. Toplumsal cinsiyet, zaman içerisinde değişiklik gösterebildiği gibi kültürden kültüre de farklılık gösterebilmektedir. Çünkü toplumun bireylerden beklediği cinsiyete özgü roller zaman ve mekan içinde gelişebilir ve değişebilir (Turan, Öztürk, Kaya, Atabek Aşti,2011).

Toplumsal cinsiyet rollerinin geleneksel ve eşitlikçi roller olarak karşımıza iki şekilde çıktığı görülmektedir. Geleneksel olarak kadına yüklenen roller; ev işlerinden sorumlu olma, iş hayatında aktif olmama gibi sorumluluklar; erkeklere yüklenen geleneksel roller ise erkeklere; evin geçiminden sorumlu olma, evin reisi olma gibi sorumluluklardır (Turan, Öztürk, Kaya, Atabek Aşti,2011; Atış,2010; Günay ve Bener,2011). Eşitlikçi roller ise; aile, mesleki, evlilik, sosyal ve eğitim yaşamında kadın ve erkeğin sorumlulukları eşit olarak paylaşmaları olarak belirtilmektedir (Atış,2010).

Toplumsal cinsiyet bakış açısı birçok bireysel ve sosyokültürel faktörlerden etkilenen bir kavramdır. Bunların arasında yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, geleneksel kültür yer almaktadır(Gülay ve Bener,2011; Demirgöz Bal,2014; Bingöl,2014) ;. Literatürde bu değişkenleri toplumsal cinsiyet bakış açısı arasındaki ilişkiyi farklı boyutları ile ele alan yayınlar yer almaktadır (Vefikuluçay ve ark,2007; Kodan Çetinkaya,2013; Spierings,2014; Kavuran,2011). Holter ve arkadaşları (2009) kadınların cinsiyet eşitliğine daha olumlu baktığını; toplumsal cinsiyet bakış açısı ile yaşam kalitesini arasında ilişki olduğunu belirtmiştir. Hajnalka (2014) toplumsal cinsiyetin kültürel değişimden etkilendiğini, modern toplumlarda geleneksel aile yaklaşımının benimseyenlerin oranının azaldığını, kadının çalışma hayatına girmesi ve eğitim seviyesinin artması ile birlikte eşitlikçi yaklaşımı benimseyenlerin sayısının arttığı dolayısıyla kadının rollerinin arttığı/değiştirdiği vurgulamaktadır. Evertsson (2006) ebeveynlerin cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının çocukların davranışları üzerinde etkili olduğunu, çocukların erken yaşlardan itibaren aile ve çalışma yeri tutumlarında cinsiyete özgü farklılıkları ayırt edebildiklerini belirtmiştir. Evertsson (2006) aynı zamanda çocukların karşı cins ebeveynleri yerine hemcinsleri olan ebeveynle ne kadar çok vakit geçirirlerse toplumsal cinsiyetle ilgili rolleri üstlenme ihtimalleri arttığına vurgu yapmaktadır. Toplumsal cinsiyete yönelik tutumların çocukluktan itibaren ailede

şekillenmeye başladığını ve ileriki yıllarda eğitim ve deneyimle geliştiğini söylemek mümkündür.

Günümüzde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel bakış açıları toplumda özellikle kadınların statüsünü olumsuz yönde etkileyerek, kadınların her alandaki insan haklarından erkeklerle eşit ölçüde yararlanmalarını engellemektedir. Oysa dünyada refah ve barışın sağlanması, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi ve kadının toplumsal statüsünün arttırılabilmesi için sosyal yaşamın her alanına kadınların erkeklerle eşit bir biçimde katılımının sağlanması gerekmektedir (Demirel 2005).

Genç nüfusun geleneksel cinsiyet rolleri ile sosyal eşitlik normlarına ilişkin tutumları, toplumun kadın ve erkek olarak onları nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranılmasını beklediği üzerine kurulmuştur (Ushiro ve Nakayama,2010; Anıl ve diğerleri,2001). Dolayısıyla gençlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri bilinmesi, gelecek neslin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri eşitlikçi bir biçimde şekillendirilebilmesi hususunda oldukça önemlidir. Bu bağlamda; toplumun genç üyelerinden olan hemşirelik öğrencilerinin de geleneksel cinsiyet rollerine hazırlanmaları gerekmektedir. Tarihsel süreçte kadın mesleği olarak karşımıza çıkan hemşirelik günümüzde sağlıklı birey, aile ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirme, hastalık durumunda bakım - tedavi ve rehabilitasyon sürecinde kadın ve erkek cinsleriyle hizmet vermektedir. Birey aile ve toplumun ihtiyaçlarına göre eğitim ve danışmanlık rolleri de olan hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine eşitlikçi bir bakış açısında olmaları son derece önemlidir (Bertan ve Güler,1995; İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı,2006).

Yılmaz ve arkadaşlarının (2009) yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bu çalışmada kadının çalışma yaşamına katılımına ilişkin görüşlerinin cinsiyet ayrımcılığını destekler nitelikte olduğu; toplumda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin erkek öğrencilerin eşitlikçi bakış açısına sahip olduğu belirlenmiştir (Yılmaz ve diğerleri,2009). Kodan Çetinkaya'nın (2013) çalışmasında üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimleri ile toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır. Bu çalışmada katılımcıların şiddet eğilim puanları arttıkça toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutum puanlarının arttığı; kızların erkeklere göre toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu; ailenin aylık kazancı ile toplumsal cinsiyet rolleri arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir (Kodan Çetinkaya,2013). Özçatal'ın (2011) işçi kadınlar üzerinde toplumsal cinsiyet konusunda yaptığı çalışmada kadınların kızları ve kendileri için meslek seçiminde aile yaşamını ve annelik rollerini etkilemeyecek mesleği tercih edebilecekleri; kadınların çoğunluğunun

çalışma yaşamına başlamada kocadan izin alınması gerektiğini; iş yaşamında kadının yer almasını geleneksel rolleri aksatması bakımından olumsuz karşıladıkları saptanmıştır. Vefikuluçay ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında erkek öğrencilerin, kadının çalışma yaşamına katılımına ilişkin görüşlerinin cinsiyet ayrımcılığını destekler nitelikte olduğu; kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet rollerinde erkek öğrencilerin geleneksel bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Pınar ve arkadaşlarının (2008) öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada erkeklerin kadınlara göre daha çok geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini benimsedikleri bulunmuştur. Yapılan bu çalışmalarda günümüzde erkekler tarafından kadına yönelik geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin hala benimsenmiş olduğu görülmektedir. Erkeklerin kadınlara yönelik eşitlikçi bakış açısını geliştirmede farkındalık yaratmak önemlidir. Bu bağlamda kadının geleneksel rolleri dışında değişen dünya koşulları içinde daha üretken ve bağımsız olmasının kabul edilebilirliğini arttırmak önemlidir.

Ulusal ölçekte hemşirelik eğitiminde erkeklerin yer alması son on yıllarda olmuştur. Dolayısıyla meslek üyesi aday kadın ve erkeklerin hemşire olarak toplumun her kesiminde hizmet vermesi toplumsal cinsiyete bakış açılarını geliştirme ve farkındalık yaratma bağlamında önem kazanmaktadır. Bu nedenle de çalışma hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılmıştır.

AMAÇ

Bu çalışma ile sağlık profesyoneli olma yolunda eğitim gören ve uğraş alanı insan olan hemşirelik öğrencilerinin sahip oldukları toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları/algıları ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Belirtilen amaç doğrultusunda araştırmanın temel soruları/alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir.

- Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumları/algıları ne düzeydedir?

-Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyet eşitliği algıları sosyo demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

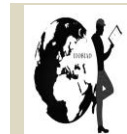

Veri toplama formunun ilk bölümünde katılımcıların sosyo demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 15 soru; ikinci bölümde 24 maddeden oluşan Cinsiyet Eşitliği Ölçeği yer almaktadır. Veri toplama formunun ilk bölümü araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanmıştır (Atış,2010; Zeyneloğlu, 2008; Kavuran,2011). Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Pulerwitz ve Barker tarafından 2008 yılında geliştirilmiş, ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması Çeber ve arkadaşları tarafından 2009 yılında yapılmıştır (Çeber ve arkadaşları,2009). Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.78 olarak belirlenmiştir. İki alt boyutu olan ölçekte “geleneksel cinsiyet normları” alt boyutu 17, “eşitlikçi cinsiyet normları” alt boyutu 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin değerlendirilmesinde yanıtlar "katılıyorum", "kısmen katılıyorum", "katılmıyorum" şeklinde üçlü likert ölçeği olarak düzenlenmiştir. Eşitlikçi Cinsiyet normları alt boyutu için olası minimum puan 7, maksimum puan 21 olup; geleneksel cinsiyet normları alt boyutu için minimum puan 17, maksimum puan 51'dir. Ölçekte hesaplanan toplam puan yüksek, orta, düşük şeklinde değerlendirilmektedir. Ölçekte hesaplanan toplam puan 1-23 puan düşük eşitlik, 24 - 47 puan orta eşitlik, 48 - 72 puan yüksek eşitliği göstermektedir. Alt boyutlarda maksimum puana yaklaşıma o alt boyuta ait yüksek eşitliği benimsediğini göstermektedir. Formun doldurulması yaklaşık 10 dk sürmüştür. Verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde hesaplamaları, Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda normal dağılım gösteren verilerde parametrik testlerden ikili karşılaştırmalar için bağımsız gruplar için t- testi, çoklu karşılaştırmalar için ANOVA ve Tukey HSD Testi, normal dağılım göstermeyen verilerde nonparametrik testlerden Kruskal-Wallis ve All pairwise kullanılmıştır. Tanımlayıcı araştırma olarak planlanan çalışmamızın etik kurul izni Mustafa Kemal Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 18.02.2015 tarihli toplantıda 12 karar numarası ile alınmıştır.

EVREN ve ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini Mustafa Kemal Üniversitesi Hatay Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümüne 2015 yılı bahar döneminde kayıtlı 360 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup dönem kaydını yaptıran, derslere devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 303 öğrenci üzerinde yapılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların yaş ortalaması 20,91'dir. Katılımcıların %69,3'ü kadın; %96,7'si bekâr; %52,1'i Anadolu – fen – süper lise mezunu, %41,6'sı düz lise mezunu, %6,3'ü diğer liselerden mezundur; %52,5'inin doğum yeri ilçedir. Katılımcıların %23,4'ü birinci sınıf, %27,4'ü ikinci sınıf, %25,7'si üçüncü sınıf, %23,4'ü dördüncü sınıf öğrencisidir. Katılımcıların %82,2'si cinsel deneyim yaşamadığını ifade etmiştir. Evli olan 10 öğrencinin %70,0'i tanışıp anlaşarak evlendiğini bildirmiştir. Çalışmada katılımcıların %63,7'sinin kardeş sayısı 2-4, %20,1'inin kardeş sayısı 5 ve üzeridir. Çekirdek aile tipine sahip katılımcı oranı %91,1 olup %8,9'u geniş aileye sahiptir. Katılımcıların %32,7'si ailesi ile birlikte, %30,7'si devlet yurdunda yaşamaktadır. Çalışmada yaş, cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı değişkenleri ile puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur

Katılımcıların % 46,2'sinin annesi ilkokul mezunu,%16,1'i okuryazar değil; % 92,4'ünün annesi ev hanımı; % 44,7'sinin babası ilkokulu mezunu, %19,5'i ortaokul mezunu; % 35,9'unun babası serbest meslek sahibi, %25,8'i emeklidir.

Çalışmada ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0. 80 bulunmuştur. Çalışmada cinsiyet eşitliği ölçeği puan ortalaması 62,05± 7,39,ölçeğin alt grupları olan geleneksel cinsiyet normları puan ortalaması 42,29±6,78, eşitlikçi cinsiyet normları puan ortalaması 19,84± 1,59 bulunmuştur. Bu puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir.

Çalışmada yaş, cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı değişkenleri ile puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Tablo 1'de hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine göre cinsiyet eşitliği ölçeği puan ortalamalarının dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1

Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşlarına Göre Cinsiyet Eşitliği Puan-ları /Düzeyleri Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Kruskal Wallis Analizi

Yaş	n= 303	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam

		Mean Rank	Sıra Ortalaması	Sıra Ortalaması
¹ 18-20	153	135,20	141,31	132,78
² 21-23	121	163,77	160,43	162,55
³ 24 ve üzeri	29	148,02	157,26	150,00
		$\chi^2=7,380$ $p=0,025$	$\chi^2=3,850$ $p=0,146$	$\chi^2=8,156$ $p=0,017$
		All pairwise = (1-2)		All pairwise = (1-2)

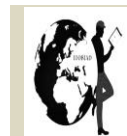
χ^2 = Kruskal Wallis, All pairwise

Katılımcıların cinsiyet eşitliği puan ortalaması 62,05 olup yüksek cinsiyet eşitliğini göstermektedir. 18-20 ve 21-23 yaş gruplarında cinsiyet eşitliği toplam puan ortalaması ve geleneksel cinsiyet normları puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur. 18-20 yaş grubundaki katılımcıların ölçek toplam ve alt boyut puan ortalamaları diğer yaş gruplarına göre daha düşük bulunmuştur.

Tablo 2

Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyetleri ile Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki T test Analizi

Cinsiyet	n= 303	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu Puan Ortalaması	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu Puan Ortalaması	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam Puan Ortalaması
		X+SS	X+SS	X+SS
Kadın	210	44,51+5,19	20,02+1,45	64,49+5,69
Erkek	93	37,34+7,30	19,43+1,82	56,62+7,87
		$t=9,59$	$t=2,98$	$t=9,62$

	p=0,001	p=0,003	p=0,001

t= T test

Cinsiyetler arasında da tüm puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuş olup bu fark erkeklerin puan ortalamalarının daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır ($p<0,001$).

Tablo 3

Hemşirelik Öğrencilerinin Sınıfları İle Göre Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Puan Ortalamaları nın Arasındaki İlişki One-Way ANOVA Analizi

Sınıf	n= 303	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu Puan Ortalaması	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu Puan Ortalaması	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam Puan Ortalaması
		X+SS	X+SS	X+SS
1. sınıf	71	37,85+7,08	18,83+2,24	56,69+7,69
2. sınıf	83	43,36+7,23	20,17+1,21	63,47+7,45
3. sınıf	78	43,40+4,69	20,03+1,17	63,42+5,04
4. sınıf	71	44,47+5,81	20,27+1,14	64,62+6,469
		F=15,813 p=<.001 Tukey HSD testi = (1-2, 1-3, 1-4) Sd=3	F=14,417 p=<.001 Tukey HSD testi = (1-2, 1-3, 1-4) Sd= 3	F= 20,248 p=<.001 Tukey HSD testi = (1-2, 1-3, 1-4) Sd= 3

F= One-Way ANOVA, Tukey HSD

Çalışmamızda katılımcıların ölçek puan ortalamaları ile sınıflar arasında anlamlı fark bulunmuş olup Tukey HSD testi ile yapılan ileri analizlerde

farkın birinci sınıflarda hem ortalama puan (56,69) hem de alt grup olan geleneksel cinsiyet normları alt boyutu puan ortalaması (37,85) ve eşitlikçi cinsiyet normları puan ortalamasının (18,83) diğer üst sınıflara göre düşük olmasından kaynaklandığı görülmektedir (p=0,001).

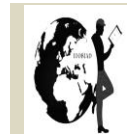
Tablo 4

Hemşirelik Öğrencilerinin Anne Eğitim Durumu ile Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Kruskal Wallis Analizi

Anne Eğitimi	n=	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam
		Mean Rank	Sıra Ortalaması	Sıra Ortalaması
¹ Okuryazar değil	49	107,17	125,89	105,19
² Okuryazar	30	140,59	175,12	143,72
³ İlkokul mezunu	140	156,45	151,20	154,59
⁴ Ortaokul mezunu	42	152,15	148,38	148,22
⁵ Lise mezunu	39	162,22	164,49	162,78
⁶ Üniversite yüksekokul	3	208,17	120,33	197,83
		X ² =15,326 p=0,009	X ² =8,685 p=0,122	X ² =15,414 p=0,009
		All pairwise= (1-3, 1-5)		All pairwise= (1-3, 1-5)

X²= Kruskal Wallis, All pairwise

Tablo 4 katılımcıların ebeveynlerinin eğitim durumlarına göre ölçek puan ortalamalarının dağılımı yer almaktadır. Katılımcıların anne ebeveyninin eğitim durumu ile ölçeğin toplam puan ortalaması ve geleneksel cinsiyet normları alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0,009). Ebeveynlerin eğitim durumu ile puan ortalamaları arasındaki anlamlı farkı bulmaya yönelik Allpairwise testi yapılmıştır. Anne okuryazarlığı ile puan ortalamaları arasında anlamlı fark okuryazar

olmayan grubun puan ortalamalarının düşük olmasından kaynaklanmaktadır (p=0,009).

Tablo 5

Hemşirelik Öğrencilerinin Baba Eğitim Durumu İle Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Kruskal Wallis Analizi

Baba Eğitimi	n=	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam
		Mean Rank	Sıra Ortalaması	Sıra Ortalaması
¹ Okuryazar değil	10	38,61	113,45	39,22
² Okuryazar	14	124,14	106,14	119,14
³ İlkokul mezunu	135	151,08	155,94	150,59
⁴ Ortaokul mezunu	59	157,22	159,85	155,64
⁵ Lise mezunu	53	151,05	155,22	151,16
⁶ Üniversite yüksekokul	31	146,08	128,87	139,63
		X ² =17,059 p=0,004	X ² =9,836 p=0,080	X ² =17,547 p=0,004
		All pairwise= (1-3, 1-4, 1-5, 1-6)		All pairwise= (1-3, 1-4, 1-5, 1-6)

X²= Kruskal Wallis, All pairwise

Tablo 5’de katılımcıların ebeveynlerinin eğitim durumlarına göre ölçek puan ortalamalarının dağılımı yer almaktadır. Katılımcıların anne ebeveyninin eğitim durumu ile ölçeğin toplam puan ortalaması ve geleneksel cinsiyet normları alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0,004). Babanın eğitim durumu ile puan ortalamaları arasındaki anlamlı

farkı bulmaya yönelik Allpairwise testi yapılmıştır. Baba okuryazarlığı ile puan ortalamaları arasında anlamlı fark okuryazar olmayan grubun puan ortalamalarının düşük olmasından kaynaklanmaktadır ($p=0,004$).

Tablo 6

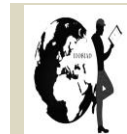
Hemşirelik Öğrencilerinin Kardeş Sayısı ile Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki Kruskal Wallis Analizi

Kardeş Sayısı	n=	Geleneksel Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Eşitlikçi Cinsiyet Normları Alt Boyutu	Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Toplam
	303	Mean Rank	Sıra Ortalaması	Sıra Ortalaması
10	3	192,67	142,83	186,00
21	46	146,55	134,84	145,46
32	72	158,90	159,67	157,85
43	83	153,13	153,89	151,51
54	29	158,95	175,77	159,98
65 ve üzeri	58	118,19	133,57	114,77
		$X^2=10,109$ $p=0,072$	$X^2=8,281$ $p=0,141$	$X^2=11,283$ $p=0,046$
				All pairwise ileri analiz testinde fark yaratan grup yok $p>0.05$

$X^2=$ Kruskal Wallis, All pairwise

Kardeş sayısı ile cinsiyet eşitliği toplam puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,046$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Toplumsal cinsiyet eşitliği; kadın ve erkekler için eşit statü ve imkânların oluşturulması, yasalar önünde kadın ve erkeğe eşit davranılması; aile ve toplum içinde kadın ve erkeğin kaynaklardan, fırsatlardan ve hizmetlerden eşit biçimde yararlanmaları olarak tanımlanmaktadır (Evrin, 2003; Candan,2009). Bu bağlamda, gençlerin de eşitlikçi ve şiddete karşı bir aile modeli kazanmalarının, sorumluluklarının farkında olmalarının ve daha iyi bir anne/baba rolü edinmelerinin sağlanması açısından toplumsal cinsiyette eşitliğin sağlanması ile cinsiyet ayrımcılığının giderilmesi son derece önemlidir (Çeber ve arkadaşları, 2009).

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin düşüncelerinin "Cinsiyet Eşitliği Ölçeği" kullanılarak değerlendirildiği araştırmamızda cinsiyet eşitliği puan ortalamasının (62,05) yüksek cinsiyet eşitliğini gösterdiği saptanmıştır. Kavuran (2011), Atış (2010) ve Zeyneloğlu (2008)'nun yaptıkları benzer çalışmalarda öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel ve eşitlikçi cinsiyet rolleriyle ilgili düşüncelerinin saptanması amacıyla yapılan başka çalışmalarda da; kız ve erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri konusunda eşitlikçi rolleri benimsedikleri saptanmıştır (Kimbery ve Mahaffy, 2002; Katsurada ve Sugihara, 1999; Kulik, 1999; Kulik, 2005; Kulik, 1995; Steward ve arkadaşları, 2004; Tinklink, Croxford, Ducklin, Frame, 2005; Trommsdorff ve Iwawaki, 1989). Çelik ve ark (2013)'nin yaptıkları araştırmada öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet tutumlarının "orta düzeyde" olduğu saptanmıştır. Çalışmamızda da kadın ve erkek katılımcıların yüksek tutuma sahip oldukları ve kadınların daha çok cinsiyet eşitliğini benimsediğini göstermektedir. Çalışmamızın aksine Pınar ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında öğrencilerin geleneksel cinsiyet eşitliği ortalama puanlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

Literatürde öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerinin yanında bunları etkileyen faktörlerin belirlenmesinin oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Çelik, Pasinlioğlu, Tan, Koruyucu, 2013; Akın ve Demirel, 2003; Girginer, 1994; TNSA, 2008; Özcebe, 2007). Bundan dolayı araştırmada öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin cinsiyet eşitliği ile ilgili görüşlerinin belirlenmesinin yanı sıra, bu görüşleri etkileyebileceği düşünülen faktörler de incelenmiştir. Bu faktörlerin en önemlilerinden birisi "cinsiyet" olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan araştırmalarda özellikle cinsiyet değişkenine bağlı istatistiksel anlamlı sonuçların saptandığını görülmektedir.(Baykal, 1991; Yılmaz ve diğerleri, 2009; Pınar, Taşkın, Eroğlu, 2008; Wilde ve Diekmen, 2005).Cinsiyetin toplumsal cinsiyet bakış açısında etkili bir faktör olduğuna işaret etmektedir. Günümüzde de erkeklerin daha geleneksel rolleri

benimsediğini, eşitlikçi cinsiyet normlarını daha az benimsedikleri görülmektedir.

Literatürde öğrencilerin dışında yetişkinlerle yapılan araştırmalara da bakıldığında benzer sonuçlar karşımıza çıkmaktadır. Kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili düşüncelerinin belirlendiği çeşitli çalışmalarda; kadınların, erkeklere göre daha fazla eşitlikçi rolleri benimsedikleri saptanmıştır.(Kulik, 1995; Zeyneloğlu, Terzioğlu, 2011; Dökmen, 2004; Tarihçi, 2006) Girginer (1994)'in çalışmasında, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kadınların, erkeklere göre daha fazla eşitlikçi rolleri benimsedikleri belirlenmiştir. Eken (2005)'in araştırmasında; kadın subayların mesleklerini ve ailedeki rollerini etkileyen toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerini belirlediği çalışmasında, kadın subayların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel rolleri benimsedikleri belirlenmiştir. Kağıtçıbaşı ve Kansu'nun (1991) ailede cinsiyet rollerinin sosyalleşmesi ve aile dinamiği isimli araştırmalarında ise kadınların erkeklere göre daha fazla geleneksel rolleri benimsedikleri belirlenmiştir.

Ülkemizde toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili yapılan çalışmalar daha çok üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkili düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır (Zeyneloğlu, 2008; Yılmaz ve diğerleri, 2009; Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Eroğlu, Taşkın, 2007). Yılmaz ve ark (2009)'nın 448 üniversite öğrencisiyle yaptıkları araştırmada; çalışma ve evlilik yaşamı ile ilgili alanlarda erkeklerin daha geleneksel görüşlere sahip oldukları, toplumsal yaşam ve aile yaşamı ile ilgili alanlarda ise kadın ve erkeklerin eşitlikçi görüşlere sahip oldukları bulguları elde edilmiştir.

Kültürel olarak her iki cinsiyete uygun görülen kişilik özellikleri ve davranışları olarak tanımlanan toplumsal cinsiyet rolleri; zamanla toplum tarafından kalıp yargılara dönüştürülür (Orçim, Aras ve Açık, 2003). Dolayısıyla bu kalıp yargılara bağlı olarak kadın ve erkeğin özellikle çalışma yaşamı, toplumsal yaşam, evlilik ve aile yaşamındaki rollerinde belirgin farklılıklar göstermektedir. Daha başka bir ifadeyle; kadınlara statüsü ve ücreti daha düşük işlerde çalışma, çalışmak için eşlerinden izin alma, toplumsal yaşamda; kadınların akşamları tek başına sokağa çıkmamaları, evlilik yaşamında ise kadına; evlenmeden cinsel ilişkide bulunmaması gibi roller yüklerken, erkeklere ise bu alanlarda kadınlara ilişkin belirlenen rollerin tersi yönünde roller yükleyebilmektedir (WHO, 1998). Bu roller de toplumlar tarafından kabul görmekte, kalıp yargılar olarak zaman zaman karşımıza çıkmaktadır. Baykal (1991)'in 615 üniversite öğrencisi üzerinde cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargıları incelediği araştırmasında, kadınların kalıp yargı ortalamalarının erkeklerinkinden anlamlı derecede geleneksel olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bizim araştırmamızda da literatüre benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmamızda özellikle cinsiyetler arasında da hem geleneksel cinsiyet normlarında hem de eşitlikçi cinsiyet normlarında puan

ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Özellikle erkek öğrencilerin puan ortalamalarının daha düşük olduğu saptanmıştır. ($p=0,000$). Yapılan diğer çalışmalarda da benzer şekilde erkek öğrencilere nazaran kız öğrencilerin daha çok “eşitlikçi cinsiyet rolünü” benimsedikleri görülmüştür (Kağıtçıbaşı ve Kansu, 1991; Vefikuluçay ve diğerleri, 2007). Benzer şekilde yapılan çalışmalarda da üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet bakış açısına yönelik “geleneksel görüşlere” sahip oldukları belirtilmiştir (Girginer, 1994; Kodan Çetinkaya, 2013).

Yapılan araştırmalarda çocukların toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumlarının gelişimde etkisi olan faktörler arasında; aile ortamı ve ebeveynlerin öğrenim düzeyi de belirtilmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Eken, 2005; Pulerwitz ve Barker, 2007; Orçim, Aras ve Açık, 2003). Araştırmamızda okuryazar olmayan ebeveyne sahip öğrencilerin geleneksel cinsiyet normları puan ortalamasının düşük olduğu saptanmıştır. Atış (2010) ‘ın araştırmasında da “baba eğitim düzeyi” ile “toplumsal cinsiyet tutumu” arasında anlamlı bir sonuç bulunmamıştır. Pınar ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında da çalışma sonuçlarımıza benzer şekilde ebeveyn eğitim durumu düşük olan öğrencilerin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini benimsediği bulunmuştur.

Literatürde toplumsal cinsiyet rollerinin benimsenmesinde temel faktörün anne, baba ve kardeşlerin önemli faktör olduğu vurgulanmaktadır (TNSA, 2008; Aksu, 2008; Akın ve Mihçioğlu, 2003; Akın ve Demirel, 2002; Yogev, 2006; Akın, 2001; Mcale, Crouter, Tucker, 1999; Katz ve Ksnesnak, 1994). Araştırmamızda kardeş sayısının beş ve üzeri olan grupta geleneksel cinsiyet normları alt boyutu puan ortalamasının (39,50) ve cinsiyet eşitliği ölçeği toplam puan ortalamasının (58,93) düşük olduğu saptanmıştır. Zeyneloğlu (2008) ‘nun araştırmasında öğrencilerin kardeş sayısı arttıkça daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Bu çalışma, araştırma bulgularımızla benzerlik göstermemektedir. Atış (2010) ‘ın araştırmasında öğrencilerin sahip oldukları kardeş sayısının, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını etkilemediği bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bulgular doğrultusunda; öğrencilerin “yüksek düzeyde” olumlu cinsiyet eşitliği tutumuna sahip oldukları saptanmıştır. Öğrencilerini toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açısının öğrencilerin cinsiyetinden, ebeveyn eğitim düzeyinden ve kardeş sayısından etkilendiği saptanmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda; toplumsal cinsiyet ile ilgili düzenlenecek sempozyum ve panellerde konunun özellikle öğrenciler tarafından da tartışılması, üniversite gençliğinin toplumsal cinsiyet bakış

açılarını geniş çapta belirlemek ve farklılıkları ortaya çıkarmak amacı ile daha geniş ölçekte araştırmaların yapılması, toplumsal cinsiyet içerikli derslerin müfredata entegre edilmesi ve gençlerin değer yargılarının oluşmasında önemli bir yere sahip olan öğretmenlerin/akademisyenlerin “toplumsal cinsiyet eşitliği” konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla benzer çalışmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

Akın A (2001). Aile planlamasından Üreme Sağlığına Geçiş, Aktüel Tıp Dergisi Kadın Sağlığı Özel Sayısı. 6(1): 4-8.

Akın A, Demirel S (2002). Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Sağlığı, Üniversiteler İçin Gençlik Danışma Birimi Geliştirme Projesi, UNFPA, Ankara.

Akın A, Demirel S (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkileri, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi Halk Sağlığı Özel Eki. 25(4): 73-82.

Akın A. Mihçioğlu S (2003). Kadının Statüsü ve Anne Ölümleri, Ed: Akın A. Toplumsal Cinsiyet, Sağlık ve Kadın, HÜKSAM, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Aksu B (2008). Sivil Toplum Kuruluşları İçin Toplumsal Cinsiyet Rehberi, Ankara.

Anıl E, İlkaracan P, Kılıç Z, Ronge K, Seral G, Ülgen T (2001). Pekin+5: Birleşmiş Milletlerde Kadının İnsan Hakları ve Türkiye'nin Taahhütleri, Kadının İnsan Hakları Projesi (KİHP) – İstanbul, Yeni Çözümler Vakfı İrtibat Bürosu. 6-21. Erişim: www.kadinininsanhaklari.org/static/yayin/kitapcik/pekin-5.pdf.

Atış F (2010). Ebelik/ Hemşirelik 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. (Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi) Adana. Erişim: library.cu.edu.tr/tezler/7989.pdf. Erişim Tarihi: 15.1.2015.

Baykal S (1991). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Rollerine İlişkin Kalıp Yargılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. 1(2):66-75. Erişim: psikiyatridizini.net/articles.aspx?journalid=65&year=1991&volume=1...

Bertan M, Güler Ç (1995). Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Güneş Kitapevi, Ankara.

Bingöl O (2014). Toplumsal Cinsiyet Olgusu ve Türkiye’de Kadınlık. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi. 16 (Özel Sayı I): 108-114.

Candan H (2009). Türkiye ve Dünya’da Kadınların Çalışma Hayatında Yaşadıkları Cam Tavan Algıları Üzerine Kavramsal Bir Çalışma. (Yüksek

- Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman. Erişim: www.researchgate.net/publication/318427369.
- Çeber E, Demirelöz M, Nazlı A, Ekşioğlu A, Mermer G, Aslan G, Yücel Ü (2009). Ergenlerde Cinsiyet Eşitliği Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*. 2: 5-15.
- Çelik AS, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu H (2013). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının Belirlenmesi. *F.N. Hem. Dergisi*. 21(3): 181-186.
- Çokar M, Nalbant H. (Ed). *Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi Öğretmen El Kitabı* (2006). İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Renk Matbaası. 4. Baskı. İstanbul.
- Demirel S (2005). *Toplumsal Cinsiyet*. Editor: L. Taşkın. *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği* 7. Baskı. Ankara, Sistem Ofset Matbaacılık. 29-34.
- Demirgöz Bal M (2014). *Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğine Genel Bakış*. KASHED. 1(1):15-28.
- Dökmen YZ (2004). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Sistem Yayıncılık, Ankara.
- Eken H (2005). *Toplumsal Cinsiyet Olgusu Temelinde Mesleğe İlişkin Rol İle Aile İçi Rol Etkileşimi: Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki Kadın Subaylar*, (Doktora Tezi). H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Erişim: <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/>
- Evertson M (2006). The Reproduction of gender: Housework and Attitudes Towards Gender Equality in the Home Among Swedish Boys and Girls. *The British Journal of Sociology*. 57 (3): 415-436. Erişim: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16939594>.
- Evrin Ö (2003). *Türkiye Masallarında Toplumsal Cinsiyet ve Mekân Eşitliği*, (Yüksek Lisans Tezi), Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Girginer UH (1994). *Türk Toplumunda Cinsiyet Rollerini Algısı*, (Bilim Uzmanlığı Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir. Erişim: acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/32907/468238.pdf.
- Günay G, Bener Ö (2011). Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Çerçevesinde Aile İçi Yaşamı Algılama Biçimleri. *TSA*. 15 (3): 157-171.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, *Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA)*, 2008. Erişim: www.hips.hacettepe.edu.tr/TNSA2008-AnaRapor.pdf.
- Haljnalka F.(2014). Gender Role Attitudes Among Higher Education Students in a Borderland Central-Eastern European Region Called 'Partium'

CEPS Journal 4 (2): 49-70. Erişim: <https://ojs.cepsj.si/index.php/cepsj/article/download>

Holter GØ, Svare H, Egeland C. (2009). Gender Equality and Quality of Life A Norwegian Perspective. The Nordic Gender Institute. Representralen, University of Oslo, Norway. Erişim: http://www.nikk.no/wp-content/uploads/NIKKpub2009_ligestillingspolitik.

Kağıtçıbaşı Ç, Kansu A (1991). Cinsiyet Rollerinin Sosyalleşmesi ve Aile Dinamiği: Kuşaklararası Bir Karşılaştırma, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Aile Yazıları. 5(3) : 79-93.

Katsurada EY, Sugihara Y (1999). Gender Differences in Gender-Role Perceptions Among Japanese College Students. Sex Roles. 41: 779-786. Erişim: <https://link.springer.com/journal/11199/41/11/page>.

Kavuran E (2011). Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliğine Bakışlarının Belirlenmesi. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Erzurum. Erişim: toad.edam.com.tr/sites/default/files.

Kimberly A, Mahaffy K (2002). The Gendering Of Adolescents' Childbearing And Educational Plans: Reciprocal Effects And The Influence Of Social Context. Sex Roles. 46 (11/12): 403-417. Erişim: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1020413630553>.

Kodan Çetinkaya S (2013). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Nesne. 1(2): 21-43.

Kulik L (1995). The Impact of Ethnic Origin And Gender on Perceptions of Gender Roles: The Israeli Experience. Journal of Social Behaviour and Personality. 10(6): 199-214. Erişim: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF01421561>.

Kulik L (1999). Gendered Personality Disposition And Gender Role Attitudes Among Israeli Students. Journal of Social Psychology; 139(6):736-747. Erişim: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10646308>.

Kulik L (2005). Predicting Gender Role Stereotypes Among Adolescents in Israel: The impact of Background Variables, Personality Traits And Parental Factors, Journal of Youth Studies. 8(1): 111-129. Erişim: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/.../1367626050006373>.

McHale SM, Crouter AC, Tucker CJ (1999). Family Context And Gender Role Socialization in Middle Childhood: Comparing Girls To Boys And Sisters To Brothers, Child Development. 99-104. Erişim: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10446731>.

Orçim E. Aras Ş. Açık R. (2003). Üniversiteli Gençlerin Cinsel Tutum ve Davranışları. Jinekoloji ve Obstetri Dergisi. 17: 169-174.

Özcebe H (2007). Cinsel Sağlık Eğitimi, 5. Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongre Kitabı, Ankara.

Özçatal EÖ (2011). Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet ve Kadının Çalışma Yaşamına Katılımı. Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi; 1 (1): 21-39. Erişim: iibfdergi.karatekin.edu.tr/DergiPdfDetay.aspx?ID=8.

Pınar G, Taşkın L, Eroğlu K (2008). Başkent Üniversitesi Öğrenci Yurdunda Kalan Gençlerin Toplumsal Cinsiyet Rol Kalıplarına İlişkin Tutumları. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi. 15(1): 47-57.

Pulerwitz J., Barker G (2007). Measuring Attitudes Toward Gender Norms Among Young Men in Brezil: Development and Psychometric Evaluation of the GEM Scale, Men and Masculinities. 10(3): 322-338.

Spierings N(2014). Gender Equality Attitudes among Turks in Western Europe and Turkey: The Interrelated Impact of Migration and Parents' Attitudes. Journal of Ethnic and Migration Studies. 749-771. Erişim: <http://dx.doi.org/10.1080/1369183X.2014.948394>.

Stewart TL, Knippenberg M, Lippman MW, Hermsen B, Joly J, Harris KR (2004). The Influence of Attitudes Toward Women on the Relative individuation of Women and Men in the Netherlands. Psychology of Women Quarterly. 28: 240-245. Erişim: onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1471.

Tarihçi SD (2006). Hemşirelik Mesleği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Mesleğe Etkisinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. Erişim: <file:///C:/Users/win7/Downloads/2021.pdf>.

Tinklin T, Croxford L, Ducklin A, Frame B (2005). Gender And Attitudes to Work and Family Roles: The Views of Young People at the Millenium. Gender And Education. 17(2):129-142. Erişim: www.ces.ed.ac.uk/PDF%20Files/TT_0214.pdf.

Trommsdorff G, Iwawaki S (1989). Student's Perceptions of Socialisation aAnd Gender Role in Japan and Germany. International Journal of Behavioral Development. 12(4): 485-493. Erişim: journals.sagepub.com/doi/abs/10.../016502548901200405.

Turan N, Öztürk A, Kaya H, Atabek Aşti T (2011). Toplumsal Cinsiyet ve Hemşirelik. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi. 4 (1):167-173.

Ushiro R. Nakayama K (2010). Gender role attitudes of hospital nurses in Japan: Their relation to burnout, perceptions of physician-nurse

collaboration, evaluation of care, and intent to continue working. JJNS. 7: 55-64. Erişim: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20618677>.

Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Eroğlu K, Taşkın L (2007). Kafkas Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Bakış Açıları. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 14(2):26-38.

Wilde A, Diekmann AB (2005). Cross-Cultural Similarities And Differences in Dynamic Stereotypes: A Comparison Between Germany And The United States, Psychology Of Women Quarterly. 29:188-196.

World Health Organization (1998). Gender and Health, Technical Paper, Switzerland: World Health Organization: Erişim: apps.who.int/iris/handle/10665/63998.

Yılmaz DV, Zeyneloğlu S, Kocaöz S, Kısa S, Taşkın L, Eroğlu K (2009). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi. 6: 775-792.

Yogev ŞP (2006). Ergenlerde Toplumsal Cinsiyetin Kazanılması Aile, Okul ve Arkadaş Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. Erişim: acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/3224/4078.pdf

Zeyneloğlu S (2008). Ankara'da Hemşirelik Öğrenimi Gören Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi), Ankara. Erişim: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster>.

Zeyneloğlu S, Terzioğlu F (2011). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 40: 409-420.

